

КОСІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ІНСТИТУТ ДЕКОРАТИВНОГО МИСТЕЦТВА

СИЛАБУС

ТЕХНІКИ ДЕКОРУВАННЯ ТКАНИНИ: ВИБІЙКА, БАТИК, ШОВКОДРУК 2025-2026 н.р.

Кафедра	Декоративне мистецтво	Рівень вищої освіти	Перший Бакалавр
Галузь знань	02 Культура і мистецтво	Рік навчання	2-й
Спеціальність	023 Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація	Вид дисципліни	Вибіркова

Викладач:

Гордійчук Оксана Зіновіївна

+38097 4968993, gord.oksanaz@gmail.com

ОРГАНІЗАЦІЯ НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ

Заняття: згідно розкладу.

Формат викладання дисципліни «Техніки декорування тканини: вибійка, батик, шовкодрук» включає лекційний матеріал, практичну роботу в майстернях художнього текстилю та самостійну роботу студентів. Лекційний матеріал ознайомлює з теоретичним матеріалом згідно теми заняття. Практична складова курсу формує навички декорування тканини методами вибійки, різних видів розпису, вузликowego батику, шовкотрафаретного та шовкографічного друків. Самостійна робота націлена на закріплення та вдосконалення практичних вмінь і навичок.

Консультації. Заняття відбуватимуться відповідно до розкладу, де проходитимуть усі консультації, пов'язані з виконанням завдань. Додаткові індивідуальні консультації, які стосуються робіт, що виконують чи інших питань, пов'язаних з освітнім процесом, влаштовуються за попередньою домовленістю. Для комунікацій використовується e-mail, або Viber.

Умови листування: В темі листа необхідно вказати назву дисципліни та прізвище автора (наприклад, Техніки декорування тканини: Гордійчук або скорочено Проект. Гордійчук), анонімні листи не розглядаються. Назва файлу має містити прізвище і завдання. Формати: тексти — pdf, doc, docx, ілюстрації – jpeg.

Дистанційне навчання: Навчання проводиться дистанційно у зв'язку із відповідними розпорядженнями щодо впровадження заборон відвідувати КДІДМ. Виконання практичної роботи дистанційно неможливе, але окремі технологічні операції можна виконувати.

В цьому випадку консультації будуть проводитись в онлайн-режимі, а лекційні заняття на платформі Zoom, основним джерелом контакту буде електронна пошта.

Для додаткової інформації чи обговорення питань, що стосуються дисципліни, можна використовувати інші засоби зв'язку.

ПЕРЕДУМОВИ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ

(Пререквізити і постреквізити навчальної дисципліни):

Курс розрахований на студента, який має базові знання з рисунку, композиції та засвоїв основи художньої майстерності.

Вивчення модулів навчальної дисципліни формує знання і практичні навички, які студент зможе використати під час опанування дисциплін «Проектування», «Експериментальні технології у текстилі», «Дипломне проектування», «Переддипломна практика».

НЕОБХІДНЕ ОБЛАДНАННЯ та МАТЕРІАЛИ:

Під час заняття використовується обладнання, інструменти та матеріали згідно техніки, яка вивчається:

Вибійка: силіконовий килимок, штампи, акрилові фарби, папір, тканина, мочалки.

Вузликівий батик: електроплита, емальована посудина, тканина, нитки різної товщини, анілінові фарбники для тканини.

Гарячий батик: обладнання для підігріву резервуючої суміші, анілінові та акрилові барвники, тканина, пензлі.

Шовкотрафаретний друк: ситотримач, сито, клейка плівка для виготовлення трафарету, папір, тканина, шовкографічні фарби на водній основі, ракель.

Шовкографічний друк: ситотримач, фото вивід, друкувальна матриця, папір, тканина, шовкографічні фарби на водній основі, ракелі, шпатель.

ОБСЯГ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Кількість кредитів	13
Вид занять	Кількість годин
Лекції	4
Практичні	214
Самостійна робота	172

Семестр III – 6 год/тиж.

Семестр IV – 8 год/тиж.

Анотація: Курс «Техніки декорування тканини: вибійка, батик, шовкодрук» – це вибіркова дисципліна з циклу професійної підготовки студентів, які навчаються за освітньою програмою «Декоративне мистецтво» і професійним спрямуванням «художній текстиль» ОС «Бакалавр». Дисципліна надає студенту знання з технології традиційного вибивання тканини, вузликового та гарячого батиків, шовкотрафаретного друку та шовкографії. Програма курсу складається з теоретичних, практичних занять та самостійної роботи. Курс формує практичні навички декорування тканини методами вибійки, різних видів розпису, вузликового батіку, шовкотрафаретного та шовкографічного друку. Програма дисципліни складена з урахуванням специфіки майстерні художнього текстилю.

Мета: Сформувати у студентів практичні навички роботи у традиційних та сучасних техніках декорування текстильних виробів різного призначення, закласти уміння вирішувати конкретні завдання у сфері художнього текстилю; розвинути і

закріпити навички самостійної роботи.

Завданням дисципліни «Техніки декорування тканини: вибійка, батик, шовкодрук» є вивчення технологічних особливостей різноманітних видів декорування, формування у студентів навичок роботи у цих техніках.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен

знати:

- основні технологічні засади технік, що вивчаються;
- основні принципи проектування у техніках вибійки, батіку, шовкотрафаретного друку та шовкографії;
- образотворчі та стилістичні можливості сучасних та традиційних текстильних технік декорування;
- основні традиційні техніки декорування;
- історію розвитку та художньо-виражальні особливості технік декорування;
- різноманітні способи композиційного вирішення та засоби вираження;
- сучасні тенденції та напрямки розвитку художнього текстилю.

вміти:

- вчитися і оволодівати сучасними знаннями;
- володіти основними технологічними навичками відповідно до обраної техніки декорування;
- володіти навичками самостійної роботи в умовах наближених до реальних;
- оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт;
- генерувати нові ідеї, демонструвати розвинуту творчу уяву;
- представляти результати своєї роботи.

Курс «Техніки декорування тканини: вибійка, батик, шовкодрук» формує та розвиває наступні компетентності:

ІК. Здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми у галузі образотворчого мистецтва, декоративного мистецтва, реставрації творів мистецтва або у процесі навчання, що передбачає застосування певних теорій, положень і методів та характеризується певною невизначеністю умов.

ЗК 2. Здатність зберігати і примножувати культурно-мистецькі, екологічні, моральні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

ЗК 6. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК 11. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.

СК 3. Здатність формулювати цілі особистісного і професійного розвитку та умови їх досягнення, враховуючи тенденції розвитку галузі професійної діяльності, етапів професійного зростання та індивідуально-особистісних особливостей.

СК 4. Здатність оволодівати різними техніками та технологіями роботи у відповідних матеріалах за спеціалізаціями.

СК 5. Здатність генерувати авторські інноваційні пошуки в практику сучасного мистецтва.

СК 6. Здатність інтерпретувати смисли та засоби їх втілення у мистецькому творі.

СК 7. Здатність адаптувати творчу (індивідуальну та колективну) діяльність до вимог і умов споживача.

СК 9. Здатність використовувати професійні знання у практичній та мистецтвознавчій діяльності.

Під час вивчення курсу «Техніки декорування тканини: вибійка, батик, шовкодрук»» здобувачі отримують наступні програмні результати навчання:

ПРН 2. Виявляти сучасні знання і розуміння предметної галузі та сфери професійної діяльності, застосовувати набуті знання у практичних ситуаціях.

ПРН 6. Застосовувати знання з композиції, розробляти формальні площинні, об'ємні та просторові композиційні рішення і виконувати їх у відповідних техніках та матеріалах.

ПРН 18. Формувати екологічну свідомість і культуру особистості, застосовувати екологічні принципи в житті та професійній діяльності.

За час проходження курсу здобувачі набувають «соціальні навички» (soft skills), які вважаються цінними на будь-якому робочому місці, незалежно від професійної сфери і дозволяють випускникам бути успішними

- вміння працювати в команді;
- вміння спостерігати і виявляти суть;
- розуміння важливості вчасного виконання поставленої задачі;
- бажання вчитися і постійно розвиватися;
- вміння полагоджувати конфлікти,
- здатність брати на себе відповідальність.

СТРУКТУРА КУРСУ

Тиждень	№ теми	Методи викладу	Зміст	Години			
				Усього	лекції	практичні	СРС
III семестр							
МОДУЛЬ 1. Традиційні техніки декорування текстильних виробів							
Змістовий модуль 1.							
Техніка «зверхнього вибивання» – традиції та сучасне побутування.							
1	1.	Лекція. Демонстрація Практична вправа	Тема 1. Ознайомлення з технікою «вибійка». Технологічні особливості виконання виробу в техніці вибивання. ПР 1: Виконання проб на папері, виконання проб на чорновій тканині. СР1: Ескізування площинного композиційного рішення авторської серветки в техніці вибійки.	11	1	5	5
2,3	2.	Бесіда Спостереження Тренувальні і вправи, Індивідуальний контроль,	Тема 2. Технологічна послідовність виконання виробу. ПР 1: Виконання серветки за продемонстрованим зразком. СР 1: Виготовлення власного виробу в техніці	22		12	10

			вибивання.				
4, 5, 6	3.	Інструктаж Практична робота, Індивіду- альний контроль	Тема 3. Виготовлення виробу в техніці «вибійка». ПР 1: Виконання купону тканини в техніці вибивання: розмітка формату, вибивання орнаменту. СР 1: Закріплення виконаних орнаментів на тканині.	33		18	15
Всього годин за змістовим модулем 1:				66	1	35	30
Практичне завдання: Декорування купону тканини технікою вибивки							
Змістовий модуль 2. Вузликівий батик, як спосіб декорування текстильних виробів.							
7	1.	Лекція. Демонстрація Практична робота	Тема 1. Ознайомлення з технікою вузликового батику. ПР 1: Виконання вправ у техніках вузликового батику. СР 1: Замальовка поширених схем складання тканини для вузликового батику.	11	1	5	5
8	2.	Практичні вправи, Індивіду- альний контроль, консуль- тація	Тема 2. Виконання практичних вправ у техніках вузликового батику. ПР 1: Виконання найпростішого зразка у техніці вузликового батику Застосування знань з композиції, розробка формальних композиційних рішень і виконання їх у техніках вузликового батику СР 1: Пошуки авторських варіантів техніки	14		6	8
9, 10	3.	Практична робота, Індивіду- альний контроль	Тема 3. Виконання комплекту серветок у техніці вузликового батику ПР 1: Розкрій тканини для комплекту, вибір способу резервування тканини - зшивання, складання, зав'язування. Процес фарбування тканини та закріплення отриманого кольору. СР 1: Завершальні етапи оформлення виконаної роботи: відпарювання, підшивання країв, Формування екологічної свідомості і культури особистості	22		12	10
Всього годин за змістовим модулем 2:				47	1	23	23

Практичне завдання: Виготовлення комплекту серветок в техніці вузликового батику							
Змістовий модуль 3. Технологічні прийоми виконання гарячого батику .							
11	1.	Лекція. Демонстрація	Тема 1. Ознайомлення з технікою гарячого батику. ПР 1: Виконання вправ технікою «гарячий батик» СР 1: Огляд та аналіз текстильних творів, виконаних у техніці гарячого батику.	11	1	5	5
12, 13	2.	Практичні вправи, Індивідуальний контроль, консультація	Тема 2. Виконання ескізів для роботи в техніці гарячого батику. ПР 1: Виконання проби в техніці гарячого батику: переведення малюнку, послідовне резервування нанесених кольорів, закладання кінцевого шару резервуючої суміші . СР 1: Створення ефекту «кракле», знімання резервуючого шару.	22		12	10
14, 15	3.	Практична робота, Індивідуальний контроль	Тема 3. Виготовлення авторської роботи в техніці гарячого батику. ПР 1: Виконання малюнку для роботи в техніці гарячого батику. ПР 2: Виконання авторської роботи в техніці гарячого батику. СР 1: Виконання завершальних етапів: ефект «кракле», знімання резервуючого покриття	22		12	10
Всього годин за змістовим модулем 3 :				55	1	29	25
Практичне завдання: Виготовлення роботи в техніці гарячого батику							
Всього годин за I семестр:				168	3	87	78
IV семестр							
МОДУЛЬ II. Технології декорування текстильних виробів методом друку							
Змістовий модуль 1. Методи роботи у техніці шовкотрафаретного друку.							
1, 2	1.	Лекція. Демонстрація	Тема 1. Технологія шовкотрафаретного друку – основні принципи роботи та особливості друку. ПР 1. Виконання підготовчих робіт - проклеювання сита, вкладання у ситотримач. Приготування фарби до друку. Друкування зображення з готового сита. Очищення сита від фарби та допоміжних матеріалів. СР 1: Перегляд відеороликів за темою роботи.	28	1	15	12
3, 4	2.	Практична вправа, Індивідуальний контроль,	Тема 2. Виготовлення шовкотрафаретного сита з допомогою плівки на клейовій основі. ПР 1. Створення малюнку, переведення зображення на плівку, виготовлення шовкотрафарету. Наклеювання трафарету на	38		16	22

		консультація	сито. СР 1:Вирізування малюнку на клейкій плівці.				
5, 6, 7	3.	Практична робота, Індивідуальний контроль	Тема 3. Друк зображення шовкотрафаретним ситом. ПР 1: Пробний друк на папері. Друк зображення на тканині, шкірі, дереві. СР 1:Виконання завершальних операцій: очищення сита від фарби, змивання матриці, висушування сита.	34		24	10
Всього годин за змістовим модулем 1:				100	1	55	44
Практичне завдання: Виготовлення роботи в техніці шовкотрафаретного друку							
Змістовий модуль 2. Технологія шовкографічного друку.							
8, 9, 10	1.	Демонстрація Власний приклад	Тема 1. Ознайомлення з технологією шовкографії. ПР 1: Додрукова підготовка сита. Приготування фарби. Друкування зображення з готового сита. СР 1: Ескізування малюнку для друку в техніці шовкографії.	39		24	15
11, 12, 13	2.	Практична справа, Індивідуальний контроль, консультація	Тема 2. Етапи виготовлення друкувального сита. ПР 1: Створення малюнку для шовкографії. Друк фотовивідної плівки. Засвічування шовкографічного сита. СР: Промивання, просушування, закріплення друкувальної матриці.	44		24	20
14, 15, 16	3.	Практична справа, Індивідуальний контроль	Тема 3. Друкування зображення за допомогою шовкографічного сита. ПР 1: Проклеювання сита, вкладання у ситотримач. Приготування фарби, пробне друкування. Друкування зображення на різних типах поверхні. СР: Очищення сита після друку.	39		24	15
Всього годин за змістовим модулем 2:				122		72	50
Практичне завдання: Виготовлення роботи в техніці шовкографічного друку							
Всього годин за II семестр:				222	1	127	94

ЛІТЕРАТУРА

1. Ганжа П. Таємниці українського рукоремесла. – Київ: Мистецтво, 1996.– 193 с.
2. Гордійчук О.З. Методичні рекомендації до виконання тканини у техніці ручної вибійки.–Косів: КПДМ ЛНАМ, 2024. – 23 с.
3. Гордійчук О.З. Методичні рекомендації до виконання серветок у техніці вузликового батику. .–Косів: КПДМ ЛНАМ, 2024. – 20 с.

4. Гордійчук О.З. Методичні рекомендації до виконання творчої роботи у техніці шовкотрафаретного та шовкографічного друку. – Косів: КППДМ ЛНАМ, 2023. – 18 с.
5. Дзугаєв В. Орнамент української вибійки. Київ: Видавництво Академії архітектури УРСР, 1950. – 57 с.
6. Запаско Я.П. Словник декоративно-ужиткового мистецтва том I-II. – Л.: Афіша, 2000.
7. Кириченко М. А. Український народний декоративний розпис; Навч. посіб. – / М. А. Кириченко – К.: Знання – Прес, 2006. – 228 с
8. Касьян Т. К. Батик : Навчально-методичний посібник до вивчення курсу «Батик». – Черкаси: Вид. від. ЧНУ імені Богдана Хмельницького, 2011. – 68 с.
9. Лащук Ю. П. Народне мистецтво Українського Полісся. — Львів: Каменярь, 1992. — 134 с.: іл.
10. Нечипоренко С.Г. Вибійка в Україні; Навч. посіб. – Київ: майстерня книги. 2010, –125 с.
11. Печенюк Т. Кольорознавство. – Львів: Грані-Т, 2009, –191 с.
12. Селівачов М. Лексикон української орнаментики – К.: АНТ, 2004, – 406 с.
13. Художній текстиль. Львівська школа – Львів: Поллі. 1998, – 160 с.
14. Чугай Р. Народне декоративне мистецтво Яворівщини. – Київ : Наукова думка, 1979. – 152 с.
15. https://www.instagram.com/vybiyka_kosiv/profilecard/?igsh=MWFiNTM2czQxb2w4dw==
16. https://www.facebook.com/profile.php?id=61560312143184&rdid=JIGyQgvjmjGnaI0q&share_url=https%3A%2F%2Fwww.facebook.com%2Fshare%2F1AquusQUX7%2F
17. <http://etno-selo.com.ua/ua/etnohrafia/remesla/prykladne-mystetstvo/541-vybiika>

ФОРМАТ ДИСЦИПЛІНИ

Курс «Техніки декорування тканини: вибійка, батик, шовкодрук» – це дисципліна практичного характеру. Практичні заняття здійснюються в аудиторіях майстерні художнього текстилю на відповідному обладнанні з консультаціями майстра виробничого навчання та викладача. Самостійна робота студентів прив’язана до виконання таких етапів роботи, як ескізування, уточнення чи деталізація технічного малюнку. Також студенти самостійно можуть проводити операції, що стосуються опоряджувальних робіт.

ФОРМАТ СЕМЕСТРОВОГО КОНТРОЛЮ

Оцінювання виконаного завдання проходить за накопичувальною системою і складається з балів, що отримані в результаті поточного та підсумкового контролю.

Поточний контроль здійснюється згідно з графіком виконання завдання.

Підсумковий контроль здійснюється у формі екзамену-перегляду. Обов’язковою умовою допуску студента до екзамену є вчасне виконання всіх етапів завдання.

Критерії оцінювання навчальних тем.

Критерії оцінювання навчальних елементів	Поточні (за змістовий модуль)	Підсумкові	
ІІІ семестр			
Модуль І. Традиційні техніки декорування текстильних виробів			
Змістовий модуль 1. Техніка «зверхнього вибивання» – традиції та сучасне побутування.			
<i>Тема 1. Виконання практичних вправ у техніці вибійки</i>	5	-	

Тема 2. Виконання роботи за зразком	5		
Тема 3. Виконання виробу у техніці вибійки за власним ескізом	10	10	
Змістовий модуль 2. Вузликівий батик, як спосіб декорування текстильних виробів.			
Тема 1. Виконання вправ у техніці вузликового батику	5	-	
Тема 2. Виконання найпростішого зразка у техніці вузликового батику	5		
Тема 3. Виконання виробу у техніці вузликового батику	10	10	
Змістовий модуль 3. Технологічні прийоми виконання гарячого батику .			
Тема 1. Виконання вправ у техніці гарячого батику	5	-	
Тема 2. Виконання проби в техніці гарячого батику	5		
Тема 3. Виконання виробу у техніці гарячого батику	10	20	
Сума балів	60	40	100
IV семестр			
Модуль II. Технології декорування текстильних виробів методом друку			
Змістовий модуль 1. Методи роботи у техніці шовкотрафаретного друку.			
Тема 1. Виконання вправ у техніці шовкотрафаретного друку	4		
Тема 2. Виготовлення шовкотрафаретного сита	13	10	
Тема 3. Виконання виробу у техніці шовкотрафаретного друку	13	10	
Змістовий модуль 2. Технологія шовкографічного друку.			
Тема 1. Виконання вправ у техніці шовкографічного друку	4		
Тема 2. Виготовлення друкувального сита	13	10	
Тема 3. Виконання виробу у техніці шовкографічного друку	13	10	
Сума балів	60	40	100

Принцип отримання суми балів за семестр є результатом накопичення балів з поточного та підсумкового контролю (40):

Поточний контроль у I семестрі: ЗМ 1. = 20;

ЗМ 2.= 20;

ЗМ 3.= 20,

отже ЗМ 1.+ ЗМ 2.+ ЗМ 3. = 20 + 20+20=60 балів.

Поточний контроль у II семестрі ЗМ=30,

отже ЗМ 1. + ЗМ 2.= 30+30=60 балів.

(40), отже 60+40=100.

Семестр	Поточне тестування та самостійна робота			Підсумковий екзамен- перегляд	Кількість балів
III	Модуль I.				
	Змістовий модуль 1	Змістовий модуль 2	Змістовий модуль 3		
	20	20	20	40	100

Семестр	Поточне тестування та самостійна робота			Підсумковий екзамен- перегляд	Кількість балів
IV	Модуль II.				
	Змістовий модуль 1	Змістовий модуль 2			
	30	30		40	100

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену-перегляду	
90 – 100	A	відмінно	Студент виявив високий рівень практичних навичок. В повній мірі володіє матеріалом. Студент займається творчою роботою
82-89	B	добре	Студент добре володіє практичними навичками, але у роботі проявив їх в недостатній мірі
74-81	C		
64-73	D	задовільно	Студент показав задовільний рівень практичних навичок, у роботі допущені помилки.
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	Студент показав низький рівень практичних навичок, завдання виконане неякісно
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	Студент не виконав завдання з дисципліни

ПРАВИЛА ВИКЛАДАЧА. Дисципліна «Техніки декорування тканини: вибійка, батик, шовкодрук» відбувається у формі живого спілкування між викладачем і студентами, практичних вправ в майстернях та самостійної роботи. Студенти зобов'язані дотримуватись правил техніки безпеки у приміщенні майстерні, вимкнути звук мобільних телефонів та будь-яких інших пристроїв, що перешкоджають навчальному процесу. В аудиторії не допускається вживання їжі та розпивання напоїв. Позитивно впливає на оцінювання активна позанавчальна творча діяльність студента.

ПОЛІТИКА ВІДВІДУВАННЯ. Недопустимі пропуски занять та запізнення студентів на аудиторні заняття. Всі пропущені теми студент повинен опрацювати і виконати вправи самостійно. У разі пропуску заняття без поважних причин, оцінка за проміжний контроль автоматично знижується на 10%. Якщо пропуски становлять 50% аудиторних занять то вважається, що такий студент не засвоїв програмовий матеріал в повному обсязі, тому кількість балів на модульному контролі може становити не більше 60 балів.

АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ. Всі учасники навчального процесу в КДІДМ сповідають принципи академічної доброчесності і несуть персональну відповідальність за їх дотримання. У разі виявлення плагіату чи підміни робіт під час виконання практичних, самостійних, індивідуальних завдань, студент отримує незадовільну оцінку. Детальніше в «Положенні про академічну доброчесність».

http://kdidm.edu.ua/images/PDF/PUBLIC_INFORMATION/POLOZHENNIA/2025/Polozhenja_Pro_Akademichnu_Dobrochesnistiy_U_Kdidm.pdf

ВИКЛАДАЧ:

Гордійчук Оксана Зіновіївна, старший викладач кафедри декоративного мистецтва КДІДМ. Учасниця конференцій, авторка наукових публікацій. Навчалася на відділі художньої обробки шкіри в Косівському технікумі народних художніх промислів ім. В. Касіяна, на кафедрі художнього текстилю Львівського інституту прикладного та декоративного мистецтва та у Львівській національній академії мистецтв—ОС «Магістр». Працює в галузі художнього текстилю.